

To: (10)(2e) 1 (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
From: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
Sent: Mon 4/6/2020 8:09:46 AM
Subject: FW: GV tijdens debat 2 april
Received: Mon 4/6/2020 8:09:47 AM

Hoi (10)(2e)

Ter info: bezig met bullits voor brief n.a.v. toezegging debat vorige week over geestelijke verzorging. Geestelijke verzorging is een onderwerp dat meer in de schijnwerpers komt nu tijdens deze crisis en er wordt gevraagd om meer door met name enkele politieke partijen. Maargoed, het staat in de belangstelling; niet alleen thuis maar ook binnen instellingen nu.

Groeten, (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: maandag 6 april 2020 10:06

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Onderwerp: RE: GV tijdens debat 2 april

Dank (10)(2e) En goed om iid ziekenhuizen wel via (10)(2e) aan te haken

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (10)(2e)
 Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
 Werkdagen: (10)(2e)
 (10)(2e)@minvws.nl | www.rijksoverheid.nl

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: maandag 6 april 2020 10:05

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Onderwerp: RE: GV tijdens debat 2 april

Dus dan wordt het zoiets: zie hieronder in zwart.

Groeten, (10)(2e)

Voor ziekenhuizen geldt hetzelfde en via (10)(2e) vragen met wie afstemmen? Binnen ziekenhuizen misschien beter maar het gaat hun ook aan.

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: maandag 6 april 2020 10:00

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Onderwerp: RE: GV tijdens debat 2 april

Voor eerste zin moet het zijn dat GV wordt bekostigd uit de reguliere financiering en dat dit door instellingen zelf nader wordt ingevuld.

Rest prima!

(10)(2e)

Groetjes

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: maandag 6 april 2020 09:45

Aan: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)> @minvws.nl>

CC: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)> @minvws.nl>

Onderwerp: RE: GV tijdens debat 2 april

Ha (10)(2e)

De zinnestjes voor de brief zoals we net bespraken:

- Geestelijke verzorging binnen instellingen (verpleeghuizen, ziekenhuizen, e.d.) wordt bekostigd uit de reguliere financiering waaruit 'overhead' gefinancierd wordt.
- Instellingen bepalen zelf welk bedrag daarvan ingezet wordt voor de beschikbaarheid van geestelijke verzorging.
- Ik vraag instellingen om tijdens deze coronacrisis na te gaan of het aanbod van de instelling voldoende tegemoet komt aan de behoefte die er aan geestelijke verzorging is bij patiënten/clienten, hun naasten en medewerkers in de instelling.
- Daar waar de behoefte (tijdelijk) groter is, vraag ik instellingen om geestelijke verzorging beter beschikbaar te maken.
- Dit kan ook in de vorm van groepsgesprekken of met inzet van vrijwilligers via een videoverbinding.
- Bij de toekomstige evaluatie rondom de corona crisis zal ik het punt van geestelijke verzorging en de toegang ertoe in instellingen, meenemen.

Zoiets?

Groeten, (10)(2e)

Van: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)> @minvws.nl>

Verzonden: zondag 5 april 2020 21:48

Aan: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)> @minvws.nl>; (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)> @minvws.nl>

Onderwerp: GV tijdens debat 2 april

Hoi (10)(2e) en (10)(2e)

Ter info hierbij vast de momenten in het debat van 2 april waar het over GV ging.

Drie onderwerpen werden genoemd: GV-er op lijst vitale beroepen, toegang (voldoende aanbod) van GV-ers (en aanverwante typen) tot zorginstellingen (SGP en CU), en ondersteuning bij trauma (PvdD)

De heer **Segers** (ChristenUnie): Veel kwetsbare mensen bevinden zich nu in een ziekenhuis of in een lockdown in een verpleeghuis. Zij worstelen soms met existentiële vragen, maar hebben weinig toegang tot geestelijke verzorging. Kunnen we daar meer ruimte aan geven?

De heer **Van der Staaij** (SGP): Ik vraag ook aandacht voor geestelijk verzorgers. Zijn zij al aangewezen als vitaal beroep?

Minister **Rutte**:

Terwijl hij naar de microfoon loopt, wil ik nog één vraag in dit blokje van de heer Van der Staaij beantwoorden, de vraag om geestelijke verzorgers toe te voegen aan de lijst van cruciale beroepen. Het is belangrijk dat er voor die lijst echt een noodvoorziening is. Dan moet het dus gaan om een gezin met één of twee ouders met een cruciaal beroep. Op de school waar ik vanmorgen op bezoek was — waar u mij via internet ook nog even een klein sportief moment flexibel hebt kunnen zien uitvoeren — heb ik ook gesproken met Liv. Haar ouders werken deels in de zorg, deels bij de media. Dat zijn twee sectoren die op de lijst staan en dus is zij op die school en krijgt zij daar kinderopvang. Maar je moet het ook weer beperken, want als je die lijst voor die noodvoorziening te lang maakt, ga je weer te veel kinderen naar die school toe en krijg je dat probleem. Geestelijk verzorgers vallen in een lijst met cruciale beroepsgroepen in de categorie Zorg en maatschappelijke ondersteuning. Volgens mij zijn er nu geen signalen dat er een probleem is met de kinderopvang voor deze beroepen, dus laten we die lijst hier nou niet gaan amenderen en laten we proberen om die echt te beperken tot de noodvoorziening.

De heer **Segers** (ChristenUnie):

Nog even een kleine precisering van de vraag van collega Van der Staaij. Het gaat óók om geestelijke verzorging van mensen die nu in een verpleeghuis zitten, die in een lockdown zitten. Die mensen worstelen soms ook met heel existentiële vragen.

Minister **Rutte**:

Ik had die vraag gewoon verkeerd begrepen. Ik dacht dat het meer ging over de vraag of ouders met een beroep in de geestelijke verzorging niet op de lijst van cruciale beroepen moesten, maar het was dus anders bedoeld. In die zin gaat Hugo de Jonge daarop in. Maar ik luister zo mee, en als er nog iets overblijft, ga ik daar in tweede termijn op in.

Minister **de Jonge**: De volgende vraag is ook van de heer Segers. Veel kwetsbare mensen bevinden zich op dit moment in een ziekenhuis of in een verpleeghuis en worstelen met heel existentiële vragen, maar hebben weinig toegang tot geestelijke verzorging. Hoe kunnen wij daaraan meer ruimte bieden? Kijk, in de verpleeghuizen, maar ook in de ziekenhuizen, maken geestelijk verzorgers natuurlijk onderdeel uit van het team dat aanwezig is. Zij kunnen daar dus ook de geestelijke verzorging bieden, ongeacht iemands vraag of iemands aandoening. En natuurlijk is op dit moment alles anders, en moeilijker te organiseren, dus ook deze toegang zal moeilijker te organiseren zijn. Maar er zijn zeker hele mooie voorbeelden van manieren, bijvoorbeeld via beeldbellen, waarop het wel degelijk lukt. En nogmaals, daar waar een geestelijk verzorger gewoon onderdeel is van het team voor de zorg is dat zeker mogelijk. En dat is in heel veel verpleeghuizen natuurlijk gewoon het geval, eigenlijk in alle verpleeghuizen. Laten we eerlijk zijn, op de ic is dat gesprek net een beetje moeilijker te voeren, als je aan de beademing ligt, maar ook in ziekenhuizen zijn natuurlijk geestelijk verzorgers aanwezig. En daarnaast is een gesprek over meer existentiële vragen gelukkig niet alleen voorbehouden aan geestelijk verzorgers. Je ziet dat ook zorgverleners juist in deze dagen dit type gesprekken heel veel meer voeren dan ze die ooit gevoerd hebben, juist met COVID-patiënten.

De heer **Segers** (ChristenUnie):

Op het punt van de geestelijke verzorging stelde ook collega Van der Staaij een vraag aan de minister-president, net als ikzelf. We zouden daarop op dit moment terugkomen. De minister zegt terecht dat er geestelijke verzorging is in de instellingen als het gaat om verpleeghuizen. Alleen krijgen wij signalen dat de vraag veel groter is, en dat het hapert bij het verkrijgen van toegang door specialisten van externe organisaties die geestelijke verzorging verzorgen, zoals kerken en het Humanistisch Verbond. Daar zit de zorg. Zou de minister daar nog eens naar kunnen kijken?

Minister **De Jonge**:

Ja, dan moet ik dan inderdaad even naar kijken. Daar kom ik later op terug.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Ik had gevraagd naar iets wat we vanochtend in de hoorzitting hoorden. Uit Brabant hebben we geleerd dat mensen op de ic's traumatische ervaringen op kunnen doen en dat het heel belangrijk is om die mensen te begeleiden. Ik heb gevraagd of dat nu goed gaat. Het antwoord daarop was ja.

Minister **De Jonge**:

Ja.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Maar we moeten er wel rekening mee houden dat die begeleiding langere tijd nodig is. Ik verwacht niet van het kabinet dat het nu tot achter de komma gaat zeggen hoe het dat gaat doen, maar ik wil wel graag de toezegging dat we zo lang als dat nodig is goed voor deze mensen gaan zorgen die nu dat moeilijke werk voor ons staan te doen.

Minister **De Jonge**:

Absoluut. In alle instellingen worden ondersteuningsteams van psychologen en soms geestelijk verzorgers et cetera ingezet om deze toch traumatische tijd door te komen. Dat zal echt zo lang mogelijk worden voortgezet: zo lang als het nodig is.

De heer **Segers** (ChristenUnie):

Ik heb nog twee hele specifieke vragen die zijn blijven liggen. De eerste gaat over geestelijke verzorging. De minister van Volksgezondheid zei dat hij daarop terugkomt. Ik weet niet of hij daar nu of in de brief op terugkomt. Het gaat heel specifiek over toegang tot geestelijke verzorging voor mensen die dat heel graag willen. Daar is veel vraag naar. Er is te weinig aanbod. Dus graag een aanmoediging om het gesprek te zoeken met de beroepsgroep, met de vertegenwoordigers van kerken, andere levensbeschouwelijke organisaties en humanistische organisaties. Dus een aanmoediging op dat punt. Ik ben benieuwd wanneer en hoe hij daarop terugkomt.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Op het punt van geestelijk verzorgers sluit ik me aan bij de vraag van collega Segers.

Minister **Rutte**:

Dan was er een vraag over geestelijk verzorgenden. Voor verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen hebben we als kabinet de maatregel genomen dat zij geen bezoek meer mogen ontvangen. Dit is om kwetsbare mensen te beschermen. Hierbij hebben we een uitzondering gemaakt voor mensen die in de laatste levensfase zitten en gaan overlijden. De zorginstelling is aan zet om daarover te besluiten. Er zijn ook verpleeghuizen die in zo'n fase soms structureel vrijwilligers laten deelnemen aan het proces, mits zij geen klachten hebben en niet tot de doelgroep behoren, en uiteraard in de context van de laatste levensfase. We zien dat veel ziekenhuizen ook ruimte bieden aan een beperkt aantal familieleden of naasten als patiënten in de laatste levensfase zijn en gaan overlijden. Dat is wel het beleid van het ziekenhuis. Dat kan dus ook per ziekenhuis verschillen. Ik vind het aan de patiënt en de naasten om te kijken wie erbij kan zijn, zeker als er ruimte is voor een beperkt aantal mensen. Dat is uiteraard niet aan ons. Mensen die troost vinden bij een geestelijke, kunnen daar uiteraard voor kiezen. Uiteindelijk is het wel maatwerk, ook vanuit de instellingen.

Gr. (10)/(2e)

(10)/(2e)

(10)/(2e)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

(10)/(2e)

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |

Werkdagen: (10)/(2e)

(10)/(2e) @minvws.nl | www.rijksoverheid.nl